

DUNKIRK

Dynamische daadkracht

Eén week, één dag, één uur. De tijd tikt voor de 400.000 Britse soldaten, in het nauw gedreven door Duitse troepen nabij het Frans-Vlaamse kuststadje Duinkerken. Na afloop van Operatie Dynamo op 4 juni 1940 gaf de Britse oorlogspremier Winston Churchill een van zijn meest memorabele speeches: "We zullen vechten op zeeën en oceanen, we zullen vechten met groeiend vertrouwen en groeiende sterkte in de lucht. We zullen ons eiland verdedigen, koste wat het kost. We zullen vechten op de stranden. We zullen vechten op de landingsbanen. We zullen vechten in de velden en in de straten. We zullen vechten in de heuvels. We zullen ons nooit overgeven." Hoewel vandaag vooral het vastberaden patriottisme van zijn woorden overleeft, noemde Churchill de door de Duitse opmars gedwongen evacuatie van de Britse troepen vanuit Duinkerken ook een militaire catastrofe. Hij wist immers maar al te goed dat behalve het Europese vasteland ook zijn thuisland onder de voet dreigde te worden gelopen door de oprukkende nazi's. In **DUNKIRK** wil de bijna onaantastbare blockbusterauteur Christopher Nolan de gevechten op het strand, op zee en in de lucht laten voelen. Hij start en eindigt zijn immersieve oorlogsfilm dan wel met woorden van Churchill (de "hoop op verlossing, op een mirakel" aan het begin verwijst naar diezelfde beroemde toespraak van Churchill), verder laat hij ronkende retoriek achterwege. Er wordt zelfs nauwelijks gesproken. Vanaf het moment dat de eerste kogels met luide, doffe knallen om de oren van de Britse soldaat Tommy vliegen, zit **DUNKIRK** pal in het midden van de actie. Meteen begint een klok te tikken. Opgejaagd door Duitse kogels en bommen, afgevuurd door een vijand die buiten beeld blijft, blazen de Britten de aftocht. Die vijand zonder gezicht draagt bij tot een gevoel van plots opduikende,

GENRE Oorlogsfilm

REGIE & SCENARIO Christopher Nolan

FOTOGRAFIE Hoyte van Hoytema

MUZIEK Hans Zimmer

CAST Fionn Whitehead (Tommy), Mark Rylance (M. Dawson), Tom Hardy (Farrier), Kenneth Branagh (Commander Bolton)

PRODUCTIE US-GB - 2017 - 106'

DISTRIBUTIE 20th Century Fox

RELEASE 19 juli

alom aanwezige dreiging, en geeft ook ruimte aan de innerlijke strijd van de vluchtende soldaten. Wat zijn ze bereid te doen om veilig de Britse bodem te bereiken?

DUNKIRK snijdt heen en weer tussen dag en nacht, tussen onderwaterpaniek en luchtgevechten, tussen beklemmende close-ups en panoramische vergezichten, en tussen drie niet simultaan verlopende maar wel kruisende verhaallijnen. Vanuit het belegerde Duinkerken tracht Tommy het strijdtoneel achter zich te laten. Hij krijgt het gezelschap van een wel bijzonder zwijgzame medesoldaat. Op de laatste dag van de evacuatie worden burgervaarstuigen - vissersboten, plezierjachten - opgeroepen om te helpen bij het overbrengen van de vluchtende Britten. Een vader die met zijn zoon en een nog jongere kameraad uitvaart, is misschien wel de meest uitgesproken held op het slagveld. Te elfder ure snellen ook nog gevechtsvliegtuigen te hulp.

Nolan vertelt naar eigen zeggen in de tegenwoordige tijd. Het is hem te doen om de spanning van levensbedreigende momenten in het hier en nu van de actie (en dat in zijn eerste op historische feiten gebaseerde film). Die elkaar opvolgende, intense spanningsbogen worden aangedreven door praktische vragen (hoe het lekken van de boot stoppen?), die ook een morele onderlaag hebben. In *Interstellar* en *Inception* was het gegoochel met tijd- en vertellagen gekoppeld aan grootse concepten. Bij *The Prestige* en *Memento* stond de temporele opbouw vooral in functie van de verhaalstructuur. **DUNKIRK** zoekt een veel directere suspense-ervaring. Al blijft Nolan ondanks die directheid toch terughoudend. Anders dan bij de besmeurde beelden van Spielbergs *Saving Private Ryan* is er nauwelijks een druppel bloed te zien in **DUNKIRK**. Nolan volgt het standpunt van meerdere personages, inclusief hun beperkte kennis over wat er aan de hand is, maar richt zich veel meer op hun onderlinge dynamiek en samenhang dan op hun persoonlijke besognes. Via de handelingen van onverzettelijke Britten werd de 'Dunkirk spirit' een uitdrukking die staat voor volgehouden vastberadenheid. Daden gaan voor op het woord. ● BJORN GABRIELS